

Sygn. akt VII U 479/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: sekr. sądowy Monika Bąk - Rokicka

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2016 r. w Warszawie

sprawy W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę

na skutek odwołania W. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 29 stycznia 2016 roku, znak: (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje W. S. prawo do emerytury od dnia 1 grudnia 2015 roku.

Sygn. akt VII U 479/16

UZASADNIENIE

W. S. w dniu 19 lutego 2016 r. złożył, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 29 stycznia 2016 r., znak: (...), na mocy której organ rentowy odmówił mu prawa do wcześniejszej emerytury – z warunków szczególnych. Uzasadniając swoje stanowisko odwołujący wskazał, że powyższa decyzja jest dla niego krzywdząca, ponieważ nie odzwierciedla ona stanu faktycznego. Na tej podstawie odwołujący zwrócił się o przyznanie na jego rzecz prawa do dochodzonego świadczenia (odwołanie z dnia 19 lutego 2016 r. k. 2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., w odpowiedzi na odwołanie z dnia 16 marca 2016 r., wniósł o jego oddalenie. Organ rentowy w uzasadnieniu odwołania podniósł między innymi, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, albowiem nie legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, warunkującym prawo do świadczenia. Wskazał, że do stażu pracy w warunkach szczególnych zaliczył okres zatrudnienia ubezpieczonego w Zakładach Usług (...) od dnia 01 grudnia 1992 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. Staż pracy odwołującego w szczególnych warunkach wyniósł zatem 6 lat i 1 miesiąc. Organ rentowy zaznaczył, że odwołujący poza świadectwem wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie przedłożył innych dokumentów na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach. Z tych też względów organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych (odpowiedź na odwołanie z dnia 16 marca 2016 r. k. 3 a.s.).

Na rozprawie w dniu 06 października 2016 r. odwołujący wniósł o zaliczenie do jego stażu pracy w warunkach szczególnych, okresu zatrudnienia w latach 1980-1982 w (...) Zakładach (...) z siedzibą w W.. Odwołujący podkreślił, że przez cały okres zatrudnienia w tym zakładzie pracy, wykonywał te same czynności na stanowisku elektromontera silnego napięcia, a mimo to, Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył mu do stażu pracy w warunkach szczególnych wyłącznie okres w wymiarze 6 lat i 1 miesiąca. Odwołujący wskazał, że do chwili obecnej wykonuje pracę na ww. stanowisku pracy i zamierza rozwiązać dotychczasowy stosunek pracy dopiero po uzyskaniu świadczenia emerytalnego (protokół rozprawy z dnia 06 października 2016 r. k. 29-31, k. 33 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony W. S., urodzony w dniu (...), w dniu 10 grudnia 2015 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., wniosek o wcześniejszą emeryturę z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Do powyższego wniosku ubezpieczony załączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy (wniosek z dnia 10 grudnia 2015 r. wraz z załącznikami k. 1-7, tom II a.r.).

Organ rentowy po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ustalił, że ubezpieczony nie spełnia warunku dotyczącego stażu pracy w szczególnych warunkach (tj. 15 lat pracy w warunkach szczególnych), gdyż na dzień 01 stycznia 1999 r. nie udowodnił wymaganego okresu takiej pracy. Z tych też względów, organ rentowy na gruncie decyzji z dnia 29 stycznia 2016 r., znak: (...) odmówił ubezpieczonemu prawa do dochodzonej emerytury. Do stażu pracy organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu wyłącznie okres zatrudnienia od dnia 01 grudnia 1992 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. w Zakładach Usług (...). Jednocześnie na podstawie załączonych dokumentów organ rentowy uznał za udowodniony ogólny staż pracy odwołującego, tj. okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 27 lat, 5 miesięcy i 11 dni, wskazując, że jego staż pracy w warunkach szczególnych wynosi 6 lat i 1 miesiąc (decyzja z dnia 29 stycznia 2016 r., znak: (...), k. 9, tom II a.r.).

Ubezpieczony W. od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego z dnia 29 stycznia 2016 r., złożył odwołanie do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie, inicjując niniejsze postępowanie sądowe, w toku którego ustalono, że: W. S. w okresie od dnia 03 listopada 1980 r. do dnia 20 listopada 1992 r. był zatrudniony w (...) Zakładach (...) z siedzibą w W. na stanowisku elektromontera wysokiego napięcia na stacji obsługi. Wcześniej odwołujący świadczył pracę na rzecz (...) Zakładów (...) z siedzibą w W., jednak na zasadzie porozumienia międzyzakładowego z dniem 01 sierpnia 1980 r. został oddelegowany do pracy w (...) Zakładach (...) z siedzibą w W.. Przez cały okres zatrudnienia w ww. zakładzie pracy, do obowiązków odwołującego należało odbywanie dyżurów na stacji wysokiego napięcia oraz naprawa urządzeń energetycznych oraz ich montaż. W powyższym zakresie odwołujący zajmował się kompleksową obsługą sieci i stacji wysokiego napięcia. Powyższe obowiązki wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a niekiedy także w czasie ponadnormatywnym. W tym okresie zatrudnienia, odwołujący nie wykonywał żadnych innych czynności. W. S. otrzymywał także od pracodawcy dodatek za pracę w warunkach szczególnych. Z chwilą zakończenia powyższego stosunku pracy, pracodawca nie wystawił odwołującemu zaświadczenia o pracy w warunkach szczególnych. Część pracowników (...) Zakładów (...) z siedzibą w W., którzy byli zatrudnieni na analogicznych, co odwołujący stanowiskach pracy, tj. elektromonterów wysokiego napięcia na stacjach obsługi, obecnie pobiera świadczenie emerytalne z tytułu pracy w warunkach szczególnych (zeznania świadka K. U. k. 30, k. 33, zeznania świadka A. G. k. 30, k. 33, zeznania świadka G. Z. k. 30, k. 33, zeznania odwołującego k. 29, k. 31, k. 33 a.s., dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych odwołującego).

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych i osobowych odwołującego, a także na podstawie wiarygodnych zeznań odwołującego W. S. (k. 29, k. 31, k. 33 a.s.) oraz świadków: K. U. (k. 30, k. 33 a.s.), A. G. (k. 30, k. 33 a.s.) i G. Z. (k. 30, k. 33 a.s.). Zdaniem Sądu dokumenty, w zakresie, w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dokumenty te nie były przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem wynikające z nich okoliczności należało uznać za mogące stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Zeznania świadków K. U., A. G. i G. Z., Sąd Okręgowy ocenił, jako wiarygodne biorąc pod uwagę fakt, iż świadkowie, jako osoby niespokrewnione i niepowiązane z żadną ze stron postępowania, nie miały interesu w składaniu zeznań nieodpowiadających rzeczywistości. Wskazani powyżej świadkowie w sposób dokładny wyjaśnili na czym polegała praca W. S. w (...) Zakładach (...) z siedzibą w W. w okresie od dnia 03 listopada 1980 r. do dnia 20 listopada 1992 r. Podobnie Sąd Okręgowy ocenił zeznania odwołującego, który wskazał, że w ww. okresie czasu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę elektromontera wysokiego napięcia na stacji obsługi, a do jego obowiązków na tym stanowisku pracy należało odbywanie dyżurów na stacji wysokiego napięcia oraz naprawa urządzeń energetycznych oraz ich montaż. Powyższym zeznaniom odwołującego, jak i świadków Sąd dał wiarę w całości, jako że są one spójne, logiczne, a także w pełni korespondują z treścią dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych odwołującego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie W. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 29 stycznia 2016 r., znak: (...) jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 z późn. zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. którzy spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet;
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet;
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa – według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ww. ustawa jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), które w § 4 wskazuje, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A (stanowiącym załącznik do rozporządzenia) nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ponadto, zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia - okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2 Rozporządzenia).

Wskazać należy, że przy ustalaniu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach na podstawie rozporządzenia, nie można kierować się względami nazewnictwa danego stanowiska pracy. Należy ustalić, jakie prace ubezpieczony rzeczywiście wykonywał, albowiem ta okoliczność, nie zaś nazwa

zajmowanego stanowiska, przesądza o ewentualnym istnieniu przesłanek dla przyznania dochodzonego świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie II UK 337/03).

Podkreślenia wymaga także, że świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, czy też zaświadczenie o zatrudnieniu w warunkach szczególnych, nie stanowią dokumentów urzędowych w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo bądź zaświadczenie nie jest organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo pracy, czy też ww. zaświadczenie traktuje się w postępowaniu sądowym, jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w tym dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno, co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Ponadto z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Wobec powyższego, zakwestionowanie tych dokumentów przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia pracownika w warunkach szczególnych za pomocą innych środków dowodowych w toku postępowania sądowego. Świadectwo pracy w szczególnych warunkach oraz zaświadczenie o zatrudnieniu w tych warunkach – jak już wyżej wskazano - nie stanowią wyłącznego dowodu służącego do wykazania charakteru świadczonej pracy. W tym jednak zakresie, ciężar wykazania tej okoliczności spoczywa na ubezpieczonym.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że W. S. ukończył w dniu 29 stycznia 2013 r. wymagany wiek 60 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, jak również udowodnił wymaganą ilość okresów składkowych i nieskładkowych 25 lat, według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r.

Przedmiotem sporu pozostawało natomiast ustalenie, czy odwołujący posiada na dzień 01 stycznia 1999 r. 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie zaliczył mu bowiem do okresów pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia 03 listopada 1980 r. do dnia 20 listopada 1992 r. w (...) Zakładach (...) z siedzibą w W., wskazując, że za ten okres zatrudnienia, ubezpieczony nie przedłożył wystawionego przez pracodawcę zaświadczenia o pracy w warunkach szczególnych.

Zdaniem Sądu fakt wykonywania przez W. S. pracy w szczególnych warunkach w okresie pracy od dnia 03 listopada 1980 r. do dnia 20 listopada 1992 r. w ww. zakładzie pracy znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Niewątpliwie przez ten okres zatrudnienia odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. 8 godzin dziennie, wykonywał czynności polegające na odbywaniu dyżurów na stacji wysokiego napięcia oraz naprawie urządzeń energetycznych i ich montażu, które to prace są wymienione w Dziale II – w Energetyce – pod poz. 1 – Prace przy wytwarzaniu, przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, pkt. 4 – elektromonter wysokiego napięcia, Wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Sąd Okręgowy nie znalazł przy tym jakichkolwiek podstaw, aby kwestionować wiarygodność materiału dowodowego, w tym zeznań ubezpieczonego złożonych na rozprawie w dniu 06 października 2016 r., zwłaszcza w świetle potwierdzenia tych okoliczności przez świadków K. U., A. G. i G. Z..

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy zważył, że okres zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 03 listopada 1980 r. do dnia 20 listopada 1992 r. w (...) Zakładach (...) z siedzibą w W., podlega pełnemu zaliczeniu do stażu pracy - jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. A zatem warunek, którego dotyczył spór, został spełniony i możliwe było przyznanie W. S. prawa do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych.

Art. 129 ust. 1. ustawy o emeryturach i rentach z FUS, stanowi, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Na podstawie tego przepisu ogólną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest, że świadczenia wypłaca

się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury (tj. spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie lub wydano decyzję z urzędu. W rozważanym przypadku ubezpieczony nabył prawo do emerytury w dniu 29 stycznia 2013 r., natomiast wniosek o przyznanie świadczenia został przez niego złożony w dniu 10 grudnia 2015 r. W zaistniałej sytuacji, zgodnie z powołanym art. 129 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r., zasadne było więc przyznanie świadczenia od dnia 01 grudnia 2015 r.

Z opisanych przyczyn, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 29 stycznia 2016 r., znak: (...), w ten sposób, że przyznał W. S. prawo do emerytury od dnia 01 grudnia 2015 r., o czym orzekł w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)